

Nedima Smajić, profesor geografije - Završni magistarski rad

Fakultet/Akademija	PRIRODNO MATEMATIČKI FAKULTET
Tip Rada	Završni magistarski rad
Kandidat, zvanje	Nedima Smajić, profesor geografije
Naziv Teme	Struktura stanovništva kao faktor demogeografskog razvoja općine Banovići
Rezime/Abstract	<p>Općina Banovići se nalazi u sjeveroistočnom dijelu Bosne i Hercegovine i administrativno pripada Tuzlanskom kantonu. Područje Banovića ima bogatu historiju koja je uglavnom povezana sa historijom sjeverne Bosne. Tako su ovim krajevima pohodili Rimljani, Slaveni, Turci, Austro-Ugari, a zabilježeno je i postojanje Bosanske crkve. Raznovrsna geološka građa značajna po rudnom bogatstvu, blago zatalasani teren sa niskim razvodima, pogodna klima, gusta riječna mreža i veliko šumsko bogatstvo su najznačajniji prirodni faktori koji su uticali na ubrzani razvoj banovičkog područja. Na ovaj način je banovička općina postala značajno rudarsko-industrijsko područje u Bosni i Hercegovini. Značajan uticaj na demografske promjene imali su i društveno-ekonomski faktori. Vrlo visok prirodni priraštaj od 34,2 % u 1953. godini (36,5 % u 1961.), 12,4 % u 1991. godini, do 2,7 % u 2013. godini najveći je uzrok ukupnom kretanju stanovništva. Primjetan je proces sazrijevanja i starenja stanovništva. Tokom 1961. godine većinu stanovništva banovičke općine činilo je mlado (51,2 %), a 1991. godine zrelo stanovništvo (55,3 %). Većina stanovništva 1961. i 1991. godine bili su muškarci, a vjerovatno da je u novije vrijeme broj žena povećan s obzirom na stradanje muškog stanovništva u proteklom ratu. Općina Banovići je rudarsko-industrijsko područje, znatno više iznad prosjeka u BiH, s obzirom da većina zaposlenih osoba radi u sekundarnom sektoru. U posljednje vrijeme prisutan je i zapažen razvoj tercijarnih djelatnosti. Promjene u obrazovnoj strukturi stanovništva općine Banovići bile su najznačajnije, a uvjetovane su povećanjem broj stanovništva sa završenom srednjom školom i fakultetom, kao i ukupnim smanjenjem broja nepismenog stanovništva u ovoj općini. Pismenost stanovništva je neznatno slabija od prosjeka u BiH. Nekada je problem predstavljaо veliki udio nepismenih ženskih osoba, a pretpostavke su da je sada odnos nepismenih muških i ženskih osoba ujednačen. Nacionalna i vjerska struktura općine su gotovo identične i nisu se značajnije mijenjale tokom popisa stanovništva. One su najvećim dijelom rezultat viševjekovnog osmanskog prisustva na ovom području. Većinu stanovništva 1991. godine činili su Bošnjaci (72,1 %), zatim Srbi (17,0 %) i Hrvati (2,1 %). Promjene u broju i veličini domaćinstva u općini Banovići su takođe značajne, a uslovljene su uglavnom društveno-ekonomskim prilikama. Te promjene ogledaju se u povećanju broja domaćinstva kao i stalnom smanjenju prosječnog broja članova domaćinstva. Tako je broj članova domaćinstva smanjen sa 4,0 članova u 1953. godini na 3,6 članova u 1991. godini, što je posljedica osamostaljivanja članova i formiranja novih domaćinstava. Razmještaj stanovništva uglavnom je uslovljen prometnim komunikacijama i reljefom, a većina stanovništva je smještena u seoskim naseljima. Tako je 1991. godine seosko stanovništvo činilo 67,5 % ukupnog stanovništva općine. Općina Banovići je 1953. godine imala 12012 stanovnika, 1991. godine 26590 stanovnika, a 2013. godine, pod uticajem rata i drugih faktora, broj stanovnika je smanjen na 25 871. Prosječna naseljenost 1953. godine je iznosila 68,2 st./km², 1991. godine 145 st./km², a 2013. godine 141,3 st./km² što područje općine Banovići svrstava u grupu prenaseljenih područja. Uticaj rata na demografski razvoj općine Banovići i Bosne i Hercegovine u cjelini je veliki, ali stvarne posljedice je jedino moguće utvrditi popisom stanovništva. Ključne riječi: Banovići, geografski položaj, prirodno-geografska osnova, društveno-ekonomski razvoj, stanovništvo, demogeografske promjene i dr.</p>
Datum	12.06.2015
Predsjednik	Dr.sc. Alija Suljić, vanredni profesor za užu naučnu oblast „Antropogeografija“ Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli
Mentor	Dr.sc. Alma Kadušić, docent za užu naučnu oblast „Antropogeografija“ Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli
Član komisije	Dr.sc. Dževad Mešanović, docent za užu naučnu oblast „Antropogeografija“ Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli
Član komisije	-
Član komisije	-
Zamjenski član	Dr.sc. Fadila Kudumović-Dostović, docent, uža naučna oblast „Regionalna geografija“ Prirodno-matematički fakultet Univerziteta u Tuzli
Dodatni detalji i lokacija	Dana 12.06.2015. godine 14 sati na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Tuzli
Zavrsne Odredbe	Pristup javnosti je slobodan. Rad se može pogledati u Sekretarijatu fakulteta radnim danom od 08 do 14 sati.